

Марія Репко,
Заступник виконавчого директора
Центру економічної стратегії

Громадська
Синергія

МІЖНАРОДНИЙ
ФОНД
ВІДРОДЖЕННЯ

НАЦІОНАЛЬНА ПЛАТФОРМА
Форуму громадянського суспільства
СХІДНОГО ПАРТНЕРСТВА

Наскільки близька Україна до
режиму вільного руху капіталу із
Європейським союзом?

Презентація дослідження

Цитата

Сторони зобов'язуються не обмежувати і дозволяти відповідно до положень статті VIII Статей Угоди Міжнародного валютного фонду 1944 року будь-які платежі та перекази у вільно конвертованій валюті за поточними рахунками платіжного балансу між Сторонами

Сторони (Україна та ЄС) повинні забезпечувати вільний рух капіталу, пов'язаний з:

- надходженням прямих інвестицій та виплатами або репатріаціями цих інвестованих капіталів та будь-якого прибутку, отриманого з них;
- наданням кредитів, які стосуються торговельних операцій, або з наданням послуг, в яких бере участь резидент однієї зі Сторін;
- портфельними інвестиціями і фінансовими позиками та кредитами інвесторів іншої Сторони.

Україна з дати набрання чинності цією Угодою забезпечує: «стосовно заснування дочірніх підприємств, філій та представництв юридичних осіб Сторони ЄС, режим, що є не менш сприятливим, ніж той, який надано їй власним юридичним особам, філіям та представництвам або будь-яким юридичним особам, філіям та представництвам третіх країн, залежно від того, який режим є кращим» для діяльності Сторони ЄС в Україні

Протягом 4-8 років з дня підписання Угоди привести у відповідність до норм ЄС:

- 12 Директив у банківській галузі;
- 5 Директив у страховій сфері;
- 24 нормативно-правових акти щодо цінних паперів;
- 6 Директив, пов'язаних з інститутами спільного інвестування в цінні папери, що підлягають обігу;
- 3 Директиви у сфері ринкової інфраструктури;
- 1 Директиву, що стосується платежів;
- 3 Документи, пов'язані з запобіганням відмиванню коштів;
- 6 статей Договору про функціонування ЄС (TFEU) для запровадження вільного пересування капіталу та платежів

Вільний рух коштів за поточним рахунком – стаття 144
Розділу IV Угоди

Вільний рух капіталу – стаття 145 Розділу IV Угоди

Національний режим для фінансових послуг – стаття 88 Розділу IV Угоди

Приведення регулювання у відповідність до європейського регулювання –
Додаток XVII Угоди

Статус іноземних банків на валютному ринку

Законодавство

«Валютні операції здійснюються без обмежень відповідно до законодавства України, крім випадків, встановлених законами України, що регулюють відносини у сферах забезпечення національної безпеки, запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму чи фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення, виконання взятих Україною зобов'язань за міжнародними договорами, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, а також випадків запровадження Національним банком України відповідно до цього Закону заходів захисту».

«Резиденти з урахуванням обмежень, визначених цим Законом та іншими законами України, мають право відкривати рахунки в іноземних фінансових установах та здійснювати через такі рахунки валютні операції».

Усі суб'єкти зовнішньоекономічної діяльності незалежно від форми власності та інших ознак мають рівне право здійснювати будь-які види зовнішньоекономічної діяльності та дії щодо її провадження, у тому числі будь-які валютні операції та розрахунки в іноземній валюті з іноземними суб'єктами господарської діяльності, що прямо не заборонені або не обмежені законодавством, у тому числі заходами захисту, запровадженими Національним банком України відповідно до Закону України "Про валюту і валютні операції"

*Згідно з Додатком XVI-E сектор банківських та інших фінансових послуг знаходиться в переліку секторів, що підлягають лібералізації в рамках забезпечення режиму надання транскордонних послуг іншій Стороні (ЄС), що є не менш сприятливим, ніж той, який Україна надає своїм власним подібним послугам та постачальникам послуг.

Постанова НБУ

«Торгівлю іноземною валютою та/або банківськими металами на валютному ринку України дозволяється здійснювати виключно Національному банку та суб'єктам ринку або через таких суб'єктів»

Суб'єктами ринку є:

- банки, що отримали банківську ліцензію;
- небанківські фінансові установи, що отримали ліцензію;
- оператори поштового зв'язку, що отримали ліцензію.

Угода про Асоціацію

«Стосовно діяльності дочірніх підприємств, філій та представництв юридичних осіб Сторони ЄС в Україні, які вже були засновані, режим, що є не менш сприятливим, ніж той, який надано її юридичним особам, філіям та представництвам або будь-яким юридичним особам, філіям та представництвам будь-яких юридичних осіб третіх країн, залежно від того, який режим є кращим» для діяльності Сторони ЄС в Україні

«Стосовно доступу до ринку через транскордонне надання послуг кожна Сторона застосовує щодо послуг та постачальників послуг іншої Сторони режим, що є не менш сприятливим, ніж той, що передбачений в спеціальних зобов'язаннях, які містяться в Додатках XVI-B та XVI-E до цієї Угоди*».

Законодавство

Резиденти (компанії, банки, фізичні особи) мають право на торгівлю валютою з іноземними банками

Постанова НБУ

Іноземних банків серед суб'єктів валютного ринку немає, вони можуть торгувати гривнею тільки через посередництво українських фінансових установ

Угода про Асоціацію

«Доступ до ринку» передбачає, що Україна надає банкам ЄС той самий режим, що і власним банкам і навпаки

Валютні обмеження Україна vs ЄС

Сфера валютного регулювання

Україна

ЄС

Зовнішньоторговельні операції

Довгий перелік обмежень

Лише декларування операції

Транскордонні платежі

Валютний нагляд, обмеження по сумі операції

Операції мають проводитися через банк

Інвестиції

Ліміти на репатріацію дивідендів та інвестицій
Ліміти на інвестування закордон

Дозволи на інвестування в «треті країни»

Готівковий ринок

Ліміти для населення, купівля валюти під зобов'язання для компаній

Немає валютних обмежень

Деякі валютні обмеження в країнах до лібералізації

Польща

Обов'язковий продаж 100% валютних надходжень

Заборона лістингу іноземних компаній на ВФБ

Дозвіл на купівлю чи продаж валюти імпортерам та експортерам

Угорщина

Заборона власних валютних рахунків підприємств

Облік валютної виручки на рахунку у ВНБ або обов'язковий продаж

Ліміти на купівлю валюти для населення для поїздок закордон

Чехія

Ліміти на купівлю валюти населенням 500 доларів США на рік

Заборона інвестування закордон

Обов'язковий продаж 100% валютної виручки

Ця презентація була підготовлена Центром економічної стратегії за фінансової підтримки Європейського Союзу та Міжнародного фонду «Відродження» в рамках грантового компоненту проекту «Громадська синергія» під егідою Української національної платформи Форуму громадянського суспільства Східного партнерства. Окремі думки, висловлені в презентації або озвучені на заході, є особистою позицією спікерів і необов'язково відображають точку зору Європейського Союзу та Міжнародного фонду «Відродження».

 Громадська
Синергія

 МІЖНАРОДНИЙ
ФОНД
ВІДРОДЖЕННЯ

 НАЦІОНАЛЬНА ПЛАТФОРМА
Форуму громадянського суспільства
СХІДНОГО ПАРТНЕРСТВА

Наскільки близька Україна до
режиму вільного руху капіталу
із Європейським союзом?